

Dosarul nr.1ra-953/2022
1-21093 070-01-1ra-01072022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Cupcea Stanislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2022, în cauza penală în privința lui

Cupcea Stanislav xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.06.2021 - 14.07.2021;

Instanța de apel: 05.08.2021 - 16.02.2022;

Instanța de recurs: 01.07.2022 - 05.10.2022.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 14 iulie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Cupcea Stanislav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Cupcea Stanislav la 03 iunie 2021, aproximativ la ora 23:30 min., fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, conducând automobilul de model „Opel Astra”, cu numărul de înmatriculare xxxx, pe str. Kogălniceanu din or. Hîncești, a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului National de Securitate Publică al IGP, aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu, pentru verificarea actelor. Fiind suspectat, conducătorul mijlocului de transport, că se află în stare de ebrietate alcoolică sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efect similar, de către agenții constatatori, în conformitate cu art.438 alin.(2) Cod contravențional, i-au solicitat să fie supus procedurii de testare alcoolscoptică. Prin urmare, Cupcea Stanislav, acționând cu intenție directă, având scopul de a se refuza

de la testarea alcoolscoptică, ignorând prevederile pct. 11 lit. j) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009, conform cărora „conducătorul de autovehicul este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare”, fiind preîntâmpinat despre răspunderea penală pentru „refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical” s-a refuzat să fie suspus testării alcoolscoptică.

Acțiunile inculpatului Cupcea Stanislav au fost încadrate în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, după indicii: refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, săvârșit de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul a declarat apel prin care a solicitat casarea parțială a acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cupcea Stanislav în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale. Prima instanță a dat o apreciere subiectivă și neargumentată ce ține de aplicarea art.90 Cod penal, or, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea dată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, or, fiind tras anterior la răspundere penală pentru infracțiune similară, Cupcea Stanislav nu a stat pe calea corijării și a comis o nouă infracțiune cu intenție

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2022, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în partea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Cupcea Stanislav recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță

a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Cupcea Stanislav în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că există temeii legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpatul Cupcea Stanislav.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului Cupcea Stanislav și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării instituției suspendării condiționate a executării pedepsei față de Cupcea Stanislav, or, inculpatul anterior a mai comis o infracțiune similară, astfel, cele sus-indicate, indică la faptul că, Cupcea Stanislav na stat pe calea corijării, este dispus să comită sistematic infracțiuni de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport, în stare de ebrietate.

În această ordine de idei, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei instanța de apel a conchis că, urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptei săvârșite, de personalitatea inculpatului, astfel, reeducarea inculpatului fiind posibilă doar cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei inculpatului și menținerea în această parte a sentinței.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea susține că, la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Consideră că, în speță, este posibilă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportament exemplar și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat și va oferi o mai bună protecție intereselor societății, decât izolarea lui

Cupcea Stanislav de societate.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, astfel că nefiind comise careva erori de drept în raport cu motivele invocate de partea apărării, iar decizia contestată conține motive clare pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului declarat de partea apărării, Colegiul penal atestă că recurentul indică în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel, prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs critică decizia instanței de apel din alte considerente, și anume invocă dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, motiv care se subscrie temeiului de casare prevăzut la pct. 10) potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Așadar, instanța de recurs se va expune doar în privința temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, în partea ce ține de corectitudinea individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Cupcea Stanislav, întrucât celălalt temei de casare nominalizat în recurs nu a fost motivat de către recurent, iar în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al acuzării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Raportând însă argumentul invocat la circumstanțele speței, Colegiul penal relevă că, acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Astfel, având în vedere argumentele din recurs, Colegiul penal notează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei, se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

După cum rezultă din recurs, apărarea solicită aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, însă Colegiul penal menționează că, aceasta nu poate fi reținută, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel, este întemeiată și legală.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă la circumstanțele cauzei deduse judecării, Colegiul penal constată că, instanța de apel a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care indică, că săvârșirea faptei nu se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea inculpatului, este necesară executarea efectivă a pedepsei.

În particular, instanța de apel corect a reținut toate circumstanțele reale și personale relevante speței, și anume caracterul prejudiciabil al infracțiunii (infracțiunea este una ușoară), atitudinea inculpatului față de procesul penal derulat în privința sa, persoana inculpatului (acesta anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiune similară) și condițiile de viață ale familiei sale.

Colegiul penal reține că, instanța de apel a luat în considerare faptul că inculpatul, care anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiune similară, însă niciodată nu i-a fost stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, a comis din nou o infracțiune, cu intenție, motiv din care instanța de apel just a concluzionat că, de fapt, inculpatul nu s-a corectat și reeducat, din nou pășind pe cale infracționalității, în așa mod instanța de apel a conchis în mod corect, că în cazul inculpatului Cupcea Stanislav o pedeapsă neprivativă de libertate nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal consideră că, individualizând pedeapsa inculpatului Cupcea Stanislav, instanța de apel a ținut cont de prevederile legale relevante și a motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

Reieșind din cele expuse supra Colegiul penal conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal conchide că, erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Cupcea Stanislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2022, în cauza penală în privința lui *Cupcea Stanislav xxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 05 octombrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena